

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ	35
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	36
5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ	38
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	39
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	40
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	40
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	41
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	41
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	41
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	42
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	42
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	44
15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	45
16. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА	47
17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	50
18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	50
19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	52
20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	53
21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	54
22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	55
23. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	59
24(a). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА	61
24(b). ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	61
25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	62
26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	63
27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	66
28. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	67
29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	69
30. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	69
31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	71
32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	72
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	73
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	73
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	74
36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	74
37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	75
38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	76
39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	85
40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	88

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Софарма АД е търговско дружество, регистрирано в България и със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Илиенско шосе” 16. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 11.04.2008 година с ЕИК 831902088.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение № 1/1991 г. на Софийски градски съд.

1.1. Собственост и управление

Софарма АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30.06.2017 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

	%
Донев инвестмънтс холдинг АД	25.14
Телекомплект инвест АД	20.41
Ромфарм компани ООД	18.04
ЗУПФ Алианц България	5.17
Софарма АД (обратно изкупени акции)	4.08
Други юридически лица	22.69
Физически лица	4.47

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове. Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 30.06.2017 г.:

Д.и.н Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общото управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансовото отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Васил Найденов	Председател
Цветанка Златева	Член
Кристина Атанасова	Член

Средно – списъчният брой на персонала в дружеството за 2017 г. е 1,860 работници и служители (2016 г.: 1,873).

1.2.Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство и търговия на лекарствени субстанции и лекарствени форми;
- научно-изследователска и инженерно-вне дрителска дейност в областта на лекарствените средства.

Дружеството притежава разрешение за производство на лекарствени средства/внос № Р-І-10-14/В-І-21-002 от 28.10.2015 г., издаден от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на СОФАРМА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Към датата на изготвяне на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК)*. Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер към и от категория „инвестиционни имоти”. Още по-специално, когато обектът на трансфер са сгради в строеж при смяна на употребата им. Такива трансфери са възможни и

позволен, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти – тогава се приема, че са налице доказателства за смяната на употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагащи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена

експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапи, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапи са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноса на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Предположението е, че въвеждането на този стандарт може да доведе до следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги

– ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тези пояснения са свързани с (а) идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) трансфера на лицензии. Също така тази промяна дава и облекчения при преминаването към новия стандарт;

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизинга при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в при текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на практиката; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството е в процес на задълбочено проучване на възможните ефекти и случаите на договори за наем и лизинг с клиенти, при които ще се наложат промени в прилаганата към настоящия момент счетоводна политика;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяването по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1; и в) изборът

на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор може да бъде правен на база индивидуална инвестиция, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28);

- *КРМСФО 22 (променен) – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби) и те се третираат за немонетарни. При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Тези пояснения уточняват следното: (а) третирането на условията, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират, така както щяха да се отчетат без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал;

- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при компании, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, като представя два подхода за отчитането на приходи или разходи при определени финансови активи – подход на наслагване и подход на отсрочване.

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респ. справедлива стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.29, Приложение № 13, Приложение № 15 и Приложение № 18.*

2.2. Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран финансов отчет към 30.06.2017 г. в съответствие с МСФО за 2017 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален финансов отчет. Съгласно планираните дати ръководството очаква консолидираният финансов отчет да бъде издаден не по-късно от 30.08.2017 г., след която дата отчетът ще бъде публично на разположение на трети лица.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя обичайно сравнителна информация във финансовите си отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1 : DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

2.5. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”. В същата статия от отчета се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, нетна печалба от курсови разлики от преценка на заеми в чуждестранна валута, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. дивиденди.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове и обезценки на предоставени търговски заеми.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дискантирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част

на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-34 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- сървъри и системи – 4-12 г.
- транспортни средства – 5-12 г.
- стопански инвентар – 3-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и надвишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

2.8. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други приходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, дружеството променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.9. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Софарма АД в нетните разграничими активи на дъщерното дружество (Българска роза – Севтополис АД) към датата на придобиването му (бизнес комбинацията). Тази репутация при вливането на дъщерното дружество в компанията-майка е призната в индивидуалния отчет за финансовото състояние на компанията-майка. Репутацията е представена към групата на “нематериалните активи”.

Репутацията се оценява по цена на придобиване (себестойност), определена към датата на същинската бизнескомбинация минус натрупаните загуби от обезценки. Тя не се амортизира. Подлежи на ежегоден преглед за наличие на индикатори за обезценка. Загубите от обезценка на репутация се представят в индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот - 5 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от дружеството за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в отчета за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност (*Приложение 2.28*). Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от отчета.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционни имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и цели на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.11. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към “финансови приходи” или “финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив) (*Приложение № 2.23*).

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.28*) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.13. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем, потвърждаван с плана по производството. Избраната база за разпределението им на ниво отделни продукти е нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт.

Дружеството прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респективно „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във

фармацевтичния отрасъл, са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които, не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на финансовия отчет (*Приложение № 2.29*).

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.14. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.23*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да събере вземането си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.23*).

2.16. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца (*Приложение № 2.23*).

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти.

2.17. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.23*).

2.18. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.23*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.19. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.20. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън дружеството съществена част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов

лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.21. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната

преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Съгласно Устава на дружеството и при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала“.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати

към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дискотиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дискотират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.22. Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството е длъжно да формира и резерв *“фонд Резервен”*, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);

- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка; и

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани в групата “имоти, за използване в собствена дейност”, и тяхната справедлива стойност на датата, на която те се трансферират в групата на “инвестиционни имоти”.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към компонента „натрупани печалби”, когато активите се отписват от отчета за финансовото състояние или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталова политика на дружеството само след прехвърлянето му към компонента ”неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от дружеството и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

2.23. Финансови инструменти

2.23.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние (*Приложения № 2.14, № 2.15 и № 2.16*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (*Приложение № 2.29*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.12*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества

(Приложение 2.12).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.23.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.17, Приложение № 2.18 и Приложение № 2.20).

2.24. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружеството са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 % (2016 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка в размер на 10% (31.12.2016 г.: 10%).

2.25. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. По реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход

(финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.26. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.27. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на лекарствени форми – таблетни форми, ампулни форми и други форми.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукцията; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал; в) за активите - имоти, машини и съоръжения, и материални запаси; г) за пасивите - задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява инвестициите в ценни книжа, търговските разчети и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски задължения и получени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.28. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – *финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се (периодична) база – *нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.**

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или

пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В дружеството се разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Дружеството използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява

необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор, изпълнителния директор и Съвета на директорите на дружеството.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на дружеството специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на дружеството.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, дружеството е групирало съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.29. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна. Когато фактически реализираният обем за отделни производства е под определения от дружеството обем нормален производствен капацитет, се правят съответните преизчисления на постоянните разходи, включени в себестойността на запасите от продукцията и незавършеното производство.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за

смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления е отчетено задължение за дългосрочни доходи на персонала в размер на 2,821 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,649 х.лв.) (*Приложение № 30*).

Преценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на дружеството, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е преценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преценка. Прегледът и преценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Лицензираните оценители са изработили и тест на чувствителност на предложените от тях оценки на справедлива стойност, определени при различните оценъчни методи, съобразно разумно възможните промени на основните допускания, и коментар на получените девиации.

Ръководството е направило подробен анализ на докладите на лицензираните оценители, вкл. тестовите за чувствителност. В резултат на това е отчетена преценка и е признат нов преоценен резерв в размер на 2,629 х.лв., нетно от обезценка (*Приложение № 13*).

Дружеството е приело да не преоценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

Оперативен лизинг

Дружеството е класифицирало към групата “имоти, машини и съоръжения” сграда, от която част се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от него в собствената му дейност, ръководството е преценило тази сграда да не се третира като инвестиционен имот.

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители.

Обезценка на търговски вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 8*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотeka, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

За 2017 г. признатите обезценки (нетно от възстановените), свързани с търговските вземания са в общ размер на (774) х.лв. (2016 г.: (230) х.лв.) (*Приложение № 9*).

Обезценка на предоставени търговски заеми

Към датата на всеки отчет дружеството извършва преглед на своите предоставени търговски заеми на индивидуална основа, с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката. При определяне на това дали да се признае загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход (печалбата или загубата за годината), ръководството на дружеството преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни като обективни доказателства, които да посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от съответния контрагент - заемополучател. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на заемополучателя, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за даден заем. При анализа на рисковете от загуби от обезценка се вземат предвид следните основни критерии по отношение на заемополучателите: финансово състояние и финансови резултати, вкл. възможности за генериране на собствени парични потоци, проблеми в обслужването както и качеството на предоставеното обезпечение, като вид и възможност за реализация.

За 2017 г. признатите обезценки (нетно от възстановените), свързани с предоставени търговски заеми са в общ размер на (780) х.лв. (2016 г.: 492 х.лв.) (*Приложение № 10 и Приложение № 11*).

Активи по отсрочени данъци

Не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 3,063 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,063 х.лв.), свързани с обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, тъй като ръководството не предвижда да се освободи от тези инвестиции и съответно е преценило, че не съществува вероятност временната разлика да се прояви в предвидимо бъдеще. Размерът на временната разлика, върху която не е признат данъчен актив е 30,629 х.лв. (31.12.2016 г.: 30,629 х.лв.).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от

тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 30 юни 2017 г. (Приложение № 37).

3. ПРИХОДИ

Основните приходи от продажби на готова продукция на дружеството включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Износ	60,284	46,224
Вътрешен пазар	33,023	32,706
Общо	93,307	78,930

Продажби по продукти - износ

	2016	2015
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	46,122	35,287
Ампулни форми	6,300	5,686
Унгвенти	4,112	2,310
Сиропни форми	2,638	2,264
Лиофилни продукти	758	442
Супозитории	248	164
Капки	106	67
Други	-	4
Общо	60,284	46,224

Продажби по продукти – вътрешен пазар

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	17,919	17,560
Ампулни форми	9,366	8,532
Лиофилни продукти	2,055	2,649
Инхалатори	1,395	1,285
Унгвенти	996	1,461
Сиропни форми	722	676
Капки	342	320
Супозитории	214	223
Други	14	-
Общо	33,023	32,706

Разпределението по географски региони на приходите от продажби е както следва:

	2017 BGN '000	Относителен дял	2016 BGN '000	Относителен дял
Европа	48,828	52%	36,969	47%
България	33,023	35%	32,706	41%
Други страни	11,456	12%	9,255	12%
Общо	93,307	100%	78,930	100%

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружеството са както следва:

	2017 BGN '000	% от приходите	2016 BGN '000	% от приходите
Клиент 1	31,972	34%	24,244	31%
Клиент 2	33,023	35%	32,706	41%

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи и загуби от дейността на дружеството включват:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Приходи от предоставяне на услуги	1,715	1,738
Приходи от финансираня по европейски проекти	250	253
Приходи от продажба на стоки	982	882
Отчетна стойност на продадени стоки	(818)	(739)
Печалба от продажба на стоки	164	143
Приходи от продажба на материали	3,160	2,461
Отчетна стойност на продадени материали	(3,074)	(2,419)
Печалба от продажба на материали	86	42
Приходи от продажба на дълготрайни активи	10	394
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(8)	(392)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	2	2
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(117)	(163)
Други доходи	127	94
Общо	2,227	2,109

Приходите от продажба на материали са основно от продажба на субстанции, химикали и опаковъчни материали.

Приходите от услуги включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Наеми	816	816
Социална дейност	350	318
Услуги по изработка	243	265
Гама облъчване	80	40
Регулаторни услуги	76	66
Услуги по лабораторни анализи	53	59
Организиране на транспорт	16	22
Други	81	152
Общо	1,715	1,738

Приходите от стоки включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Хранителни продукти	479	453
Козметични стоки	253	234
Медицински и санитарно - превързочни продукти	182	84
Стоки със техническо предназначение	44	6
Хранителни добавки	24	105
Общо	982	882

Отчетната стойност на продадените стоки по видове е както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Хранителни продукти	424	397
Козметични стоки	218	211
Медицински и санитарно - превързочни продукти	117	72
Стоки с техническо предназначение	43	4
Хранителни добавки	16	55
Общо	818	739

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за суровини и материали включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	23,666	22,931
Електроенергия	2,263	2,081
Топлоенергия	1,698	1,402
Лабораторни материали	1,168	1,123
Спомагателни материали	684	621
Технически материали	598	369
Резервни части	550	361
Работно облекло и лични предпазни средства за труд	394	290
Вода	288	267
Горива и смазочни материали	287	280
Брак на материали	38	24
Общо	31,634	29,749

Разходите за основни материали включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Субстанции	10,753	12,184
Опаковъчни материали	4,839	4,129
Течни и твърди химикали	3,861	3,318
Билки	1,316	863
Ампули	1,242	983
Туби	735	819
Алуминиево и ПВЦ фолио	511	475
Флакони	409	160
Общо	23,666	22,931

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изработка на медикаменти	4,440	3,327
Транспорт	1,770	1,333
Реклама и маркетинг	1,463	1,439
Поддръжка на сгради и оборудване	1,408	1,094
Консултантски услуги	1,069	954
Наеми	990	954
Логистични услуги (вътрешен пазар)	961	773
Местни данъци и такси	678	609
Държавни и регулаторни такси	627	476
Охрана	569	519
Медицинско обслужване	369	370
Услуги по граждански договори	365	336
Абонаментни такси	341	177
Логистични услуги (износ)	263	101
Застраховки	248	346
Услуги по унищожаване на лекарства	219	114
Ремонт и поддръжка на автомобили	197	188
Съобщения и комуникации	176	199
Лицензионни възнаграждения и такси	173	167
Услуги по регистрации на медикаменти	163	179
Преводи на документация	126	113
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	94	71
Данъци върху разходите	85	190
Комисионни възнаграждения	80	124
Куриерски услуги	57	40
Клинични изпитвания	8	351
Други	333	319
Общо	17,272	14,863

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА*Разходите за персонала включват:*

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	14,107	12,998
Вноски по социалното осигуряване	2,628	2,362
Начислени суми за неизползвани отпуски	1,094	929
Социални придобивки и плащания	870	889
Тантиеми	754	768
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	204	170
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 30</i>)	130	130
Общо	19,787	18,246

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА*Другите разходи включват:*

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Представителни мероприятия	695	656
Командировки	421	256
Дарения	202	163
Обучение	139	97
Брак на готова продукция и незавършено производство	71	48
Други данъци и плащания към бюджета	45	12
Непризнат данъчен кредит по ЗДДС	17	43
Брак на стоки	15	-
Брак на дълготрайни активи	4	47
Начислени/(възстановени) обезценки по вземания, нетно (<i>Приложение № 9</i>)	(774)	(230)
Други	55	52
Общо	890	1,144

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на текущите активи включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на вземания	-	-
Възстановена обезценка на вземания	(774)	(230)
Нетно изменение на обезценките по вземания (Приложение № 8)	(774)	(230)
Общо	(774)	(230)

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Приходи от дялово участие	7,495	8,941
Приходи от лихви по предоставени заеми	793	1,140
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	(881)	-
Възстановена обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	1,661	-
Нетно изменение на обезценките на вземанията по предоставени търговски заеми	780	-
Нетна печалба от операции с ценни книжа	1,254	12,726
Общо	10,322	22,807

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви по получени заеми	611	1,146
Ефекти от деривативи	80	57
Банкови такси по заеми и гаранции	124	187
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	-	492
Разходи за лихви по финансов лизинг	-	2
Общо	815	1,884

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:		
Печалби възникнали през годината	237	41
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година	(3)	(7)
Общ всеобхватен доход за годината	234	34

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	142,617	132,512	165,359	157,003	22,184	22,762	2,237	13,402	332,397	325,679
Придобити Трансфер към имоти, машини и оборудване	14	15	247	880	36	76	3,597	8,496	3,894	9,467
Ефект от преценка до справедлива стойност	1,576	9,880	1,459	8,307	204	1,474	(3,239)	(19,661)	-	-
		280		763		(111)	-	-	-	932
Отписани	(26)	(70)	(82)	(1,594)	(1)	(2,017)	(15)	-	(124)	(3,681)
Салдо на 30 юни / 31 декември	144,181	142,617	166,983	165,359	22,423	22,184	2,580	2,237	336,167	332,397
Надрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	22,581	18,647	84,018	78,195	16,472	16,894	-	-	123,071	113,736
Начислена амортизация за годината	2,063	3,851	4,464	8,433	790	1,503	-	-	7,317	13,787
Отписана амортизация	(14)	-	(82)	(1,483)	(1)	(1,611)	-	-	(97)	(3,094)
Ефект от преценка до справедлива стойност		83		(1,127)		(314)	-	-	-	(1,358)
Салдо на 30 юни / 31 декември	24,630	22,581	88,400	84,018	17,261	16,472	-	-	130,291	123,071
Балансова стойност на 30 юни / 31 декември	119,551	120,036	78,583	81,341	5,162	5,712	2,580	2,237	205,876	209,326
Балансова стойност на 1 януари	120,036	113,865	81,341	78,808	5,712	5,868	2,237	13,402	209,326	211,943

Към 30.06.2017 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 35,196 х.лв. (31.12.2016 г.: 34,621 х.лв.) и сгради с балансова стойност 84,355 х.лв. (31.12.2016 г.: 85,415 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 30 юни включват:

- предоставени аванси за покупка на машини и оборудване – 1,743 х.лв. (31.12.2016 г.: 568 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради - 705 х.лв. (31.12.2016 г.: 271 х.лв.);
- други - 132 х.лв. (31.12.2016 г.: 82 х.лв.);
- реконструкция на сгради – няма (31.12.2016 г.: 1,316 х.лв.).

Към 30 юни балансовата стойност на машини, съоръжения и оборудване включва и машини и оборудване, закупени по договори за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. (*Приложение №29*), както следва:

- за таблетно производство на стойност 7,117 х.лв. (31.12.2016 г.: 7,429 х.лв.);
- за ампулно производство на стойност 5,254 х.лв. (31.12.2016 г.: 5,457 х.лв.);

В стойността на другите активи към 30.06.2017 г. са включени и биологични активи - насаждения от жълта акация в размер на 134 х.лв. (31.12.2016 г.: 134 х.лв.).

Оперативен лизинг

Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 30.06.2017 г. в размер на 5,436 х.лв. (31.12.2016 г.: 5,669 х.лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 30.06.2017 г. в размер на 240 х.лв. (31.12.2016 г.: 246 х.лв.).

Финансов лизинг

Към 30.06.2017 г. активи с нулева балансова стойност са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2016 г.: 29 х.лв.).

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- Сгради – 380 х.лв. (31.12.2016 г.: 278 х.лв.);
- Машини, съоръжения и оборудване – 34,916 х.лв. (31.12.2016 г.: 34,198 х.лв.);
- Други – 10,940 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,547 х.лв.).

Към 30.06.2017 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 22,316 х.лв. и 54,365 х.лв. (31.12.2016 г.: съответно 22,415 х.лв. и 58,159 х.лв.) (*Приложение № 27, Приложение № 31 и Приложение № 37*);
- Залози на оборудване – 40,208 х.лв. (31.12.2016 г.: 42,028 х.лв.) (*Приложение № 27, Приложение № 31 и Приложение № 37*).

Периодична преценка по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършена преценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преценка в размер на 2,290 х.лв. са отчетени в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината и други компоненти на всеобхватния доход).

При тази преценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „Метод на пазарните аналози” - за земите в регулация и земеделските земи, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е на лице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод;

- „Разходен подход” чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност” и „Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива” - за специализираните сгради, машините, съоръженията, оборудването и другите активи, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност на база индексирана историческа стойност на актива и на база текущи разходи за създаване или подмяна на актива

От направената преценка е признат преоценъчен резерв в размер на 2,629 х.лв. нетно от обезценка.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Репутация		Права върху интелектуална собственост		Програмни продукти		В процес на придобиване		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	768	768	1,283	1,474	3,819	3,734	25	57	5,895	6,033
Придобити	-	-	193	78	3	63	258	1	454	142
Трансфер	-	-	-	-	-	22	-	(22)	-	-
Обезценка	-	-	-	(61)	-	-	-	-	-	(61)
Отписани	-	-	(76)	(208)	-	-	-	(11)	(76)	(219)
Салдо на 30 юни / 31 декември	768	768	1,400	1,283	3,822	3,819	283	25	6,273	5,895

**Натрупана
амортизация**

Салдо на 1 януари	-	-	1,169	1,185	2,549	2,341	-	-	3,718	3,526
Начислена амортизация за годината	-	-	36	133	101	208	-	-	137	341
Отписана амортизация	-	-	(76)	(149)	-	-	-	-	(76)	(149)
Салдо на 30 юни / 31 декември	-	-	1,129	1,169	2,650	2,549	-	-	3,779	3,718
Балансова стойност на 30 юни / 31 декември	<u>768</u>	<u>768</u>	<u>271</u>	<u>114</u>	<u>1,172</u>	<u>1,270</u>	<u>283</u>	<u>25</u>	<u>2,494</u>	<u>2,177</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>768</u>	<u>768</u>	<u>114</u>	<u>289</u>	<u>1,270</u>	<u>1,393</u>	<u>25</u>	<u>57</u>	<u>2,177</u>	<u>2,507</u>

Правата върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност.

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 30 юни включват:

- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 25 х.лв. (31.12.2016 г.: 25 х.лв.);
- разходи за придобиване на програмни продукти – 258 х.лв. (31.12.2016 г.: няма);

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални дълготрайни активи, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

- права върху интелектуална собственост (продукти от развойна дейност) – 998 х.лв. (31.12.2016 г.: 916 х.лв.);
- програмни продукти – 1,745 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,737 х.лв.).

15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Салдо на 1 януари	<u>22,840</u>	<u>22,160</u>
Придобити	485	913
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	-	(233)
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u>23,325</u>	<u>22,840</u>

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем на дъщерни дружества и трети лица. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>30.06.2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>
Складови помещения	19,088	18,671
Офиси	2,342	2,342
Производствени сгради	1,032	1,032
Социални обекти	407	407
Разходи за придобиване на инвестиционни имоти	456	388
Общо	23,325	22,840

Към 30.06.2017 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти както следва:

- ипотека на складово помещение – 8,226 х.лв.(31.12.2016 г.: 8,226 х.лв.) (*Приложение № 31 и Приложение № 37*);
- залози на прилежащо оборудване – 5,730 х.лв.(31.12.2016 г.: 5,730 х.лв.) (*Приложение № 31*).

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на ниво 2:

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Разходи за придобиване</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2016 година	18,380	2,331	1,056	393	-	22,160
Придобити	525	-	-	-	388	913
Преоценка до справедлива стойност през печалбата или загубата - нереализирана	(234)	11	(24)	14	-	(233)
Салдо на 31 декември 2016 година	18,671	2,342	1,032	407	388	22,840
Придобити	29				456	485
Трансфер	388				(388)	
Салдо на 30 юни 2017 година	19,088	2,342	1,032	407	456	23,325

16. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

		30.06.2017	Участие	31.12.2016	Участие
		BGN '000	%	BGN '000	%
Медика АД	България	32,874	97.96	32,874	97.96
Унифарм АД	България	31,670	96.68	26,749	77.88
Софарма Трейдинг АД	България	29,164	72.16	29,096	72.14
Бриз ООД	Латвия	22,270	66.13	22,270	66.13
Софарма Украйна ЕООД	Украйна	11,783	100.00	11,783	100.00
Биофарм Инженеринг АД	България	8,384	97.15	8,384	97.15
Вета Фарма АД	България	6,549	68.05	6,549	68.05
Момина крепост АД	България	4,874	93.54	4,874	93.54
Витамина АД	Украйна	1,980	99.56	1,980	99.56
Фармалогистика АД	България	1,261	89.39	1,190	84.93
Софарма Билдингс АДСИЦ	България	567	40.38	568	40.39
Софарма Казахстан ЕООД	Казахстан	502	100.00	502	100.00
Електронкомерс ЕООД	България	384	100.00	384	100.00
Софарма Варшава ЕООД	Полша	323	100.00	323	100.00
Рап Фарма Интернешънъл ООД	Молдова	293	51.00	-	-
Фито Палаузово АД	България	57	95.00	57	95.00
Общо		152,935		147,583	

Към 30.06.2017 г. съставът на инвестициите в дъщерни дружества обхваща и инвестицията в дъщерното дружество Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша, която е напълно обезценена (31.12.2016 г.: напълно обезценена инвестиция в Софарма Поланд ООД - в ликвидация, Полша).

Софарма АД осъществява пряк контрол върху изброените по-горе дружества.

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Фармалогистика АД - предмет на дейност: вторична опаковка и отдаване под наем на недвижими имоти. Дата на придобиване – 15.08.2002 г.

- Софарма Поланд ООД - в ликвидация- предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 16.10.2003 г. Дружеството е в процедура на ликвидация.

- Електронкомерс ЕООД - предмет на дейност: търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника, битова електроника и електротехника. Дата на придобиване – 09.08.2005 г.

- Биофарм Инженеринг АД - предмет на дейност: производство и търговия с инфузионни разтвори. Дата на придобиване – 10.03.2006 г.

- Софарма – Трейдинг АД - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на придобиване – 08.06.2006 г.

- Момина крепост АД – предмет на дейност: разработване, внедряване и производство

на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина. Дата на придобиване 01.01.2008 г.

- Витамин АД – предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 18.01.2008 г.
- Софарма Билдингс АДСИЦ - предмет на дейност: инвестиране на парични средства набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им. Дата на придобиване – 04.08.2008 г.
- Бриз ООД - предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 10.11.2009 г.
- Унифарм АД - предмет на дейност: производство и търговия на фармацевтични продукти. Дата на придобиване 27.10.2010 г.
- Софарма Варшава ЕООД - предмет на дейност: изследване на пазара и общественото мнение. Дата на придобиване – 23.11.2010 г.
- Софарма Украйна ЕООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 07.08.2012 г.
- Фито Палаузово АД – предмет на дейност: производство, събиране добив и реализация на билки и лечебни растения. Дата на придобиване (от вливане на дъщерно дружество) – 01.01.2014 г.
- ТОО Софарма Казахстан - предмет на дейност: търговия с лекарствени средства. Дата на учредяване – 30.09.2014 г.
- Медика АД – предмет на дейност: производство на превързочни и санитарно – хигиенни материали и готови лекарствени средства. Дата на придобиване – 26.10.2015 г.
- Вета Фарма АД - предмет на дейност: производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти. Дата на придобиване – 11.11.2016 г.
- Рап Фарма Интернешънъл ООД – предмет на дейност: търговия с фармацевтични продукти. Дата на придобиване – 14.04.2017 г.

На 31.01.2017 г. е подписан договор за преобразуване чрез вливане между Софарма АД (приемашо дружество) и Медика АД (преобразуващо се дружество), с който се урежда начинът, по който ще се извърши преобразуването. Срещу всяка една своя акция от Медика АД всеки акционер на дружеството на основание чл. 261б, ап. 1 от Търговския закон ще придобие 0,8831 акции от капитала на Софарма АД.

На 25.04.2017 г. Комисията за финансов надзор одобри договора за преобразуване чрез вливане на Медика АД в Софарма АД.

Движението на инвестициите в дъщерни дружества е представено по-долу:

<i>Цена на придобиване</i>	<i>Инвестиции в дъщерни дружества</i>	
	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	178,906	158,998
Придобити допълнителни участия	5,059	19,057
Придобити нови участия	293	6,549
Придобити чрез увеличение на капитала	-	48
Продадени участия със загуба на контрол	-	(5,739)
Продадени участия без загуба на контрол	-	(7)
Салдо на 30 юни / 31 декември	184,258	178,906
<i>Начислена обезценка</i>		
Салдо на 1 януари	31,323	26,099
Начислена обезценка	-	5,224
Салдо на 31 декември	31,323	31,323
Балансова стойност на 30 юни / 31 декември	152,935	147,583
Балансова стойност на 1 януари	147,583	132,899

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

На всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството прави анализ и оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25%) и/или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; загуби на пазари, клиенти или технологични проблеми, отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал, тенденции на влошаване на основни финансови показатели, както и намаляване на пазарната капитализация.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

Балансовата стойност на инвестициите в асоциирани дружества е както следва:

	30.06.2017	Участие	31.12.2016	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Доверие Обединен Холдинг АД	4,741	24.94	5,219	30.22

Доверие Обединен Холдинг АД е с предмет на дейност придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по – долу:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	5,219	-
Придобиване на акции	1,054	3,117
Продажба на акции	(1,532)	-
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба (Ниво 3)	-	2,102
Салдо на 30 юни / 31 декември	4,741	5,219

Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от асоциираните дружества, включително търговски и промишлен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба, по балансова стойност, включват участия (акции) в следните дружества:

	30.06.2017	Участие	31.12.2016	Участие
	BGN '000	%	BGN '000	%
Лавена АД	2,898	11.34	2,883	11.29
Олайнфарм АД - Латвия	2,033	0.77	1,796	0.77
Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ	290	4.70	290	4.70
Хидроизомат АД	168	12.45	131	10.67
Тодоров АД	37	5.00	37	4.98
Екобулпак АД	7	1.48	7	1.48
Уникредит Булбанк АД	3	0.001	3	0.001
БТФ Експат България	-	-	82	0.32
Общо	5,436		5,229	

Всички горепосочени дружества с изключение на Олайнфарм АД, Латвия и Ачийв лайф сайанс Инк , САЩ са със седалище и дейност в България.

Справедливата цена на акция е както следва:

Инвестиции на разположение и за продажба	30.06.2017			31.12.2016		
	Брой акции	Справедлива цена на акция	Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние	Брой акции	Справедлива цена на акция	Справедлива стойност по отчета за финансовото състояние
		BGN	BGN'000		BGN	BGN'000
Лавена АД	30,250	95.80	2,898	30,100	95.78	2,883
Олайнфарм АД - Латвия	108,500	18.74	2,033	108,500	16.55	1,796
Хидроизомат АД	372,285	0.45	168	318,889	0.41	131
Тодоров АД	169,908	0.22	37	169,468	0.22	37
БТФ Експат България	-	-	-	74,550	1.10	82
Общо			5,136			4,929

Инвестициите в Екобулпак АД, Уникредит Булбанк АД и Ачийв лайф сайанс Инк - САЩ са оценени и представени по цена на придобиване.

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на дружеството, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на ниво 1, ниво 2 и ниво 3:

Участия (акции) на разположение и за продажба	Справедлива стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
		30.06.2017			
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Лавена АД	2,898	-	2,898	-	
Олайнфарм АД - Латвия	2,033	2,033	-	-	
Хидроизомат АД	168	168	-	-	
Тодоров АД	37	37	-	-	
Общо	5,136	2,238	2,898	-	

Участия (акции) на разположение и за продажба	Справедлива стойност	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
		31.12.2016			
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Лавена АД	2,883	-	2,883	2,883	
Олайнфарм АД - Латвия	1,796	1,796	-	-	
Хидроизомат АД	131	131	-	-	
БТФ Експат България	82	82	-	-	
Тодоров АД	37	37	-	-	
Общо	4,929	2,046	2,883	2,883	

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на ниво 1, ниво 2 и ниво 3:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2016 година	1,680	1,428	2,102	5,210
Покупки	461	328		789
Емисии на акции	230	-	-	230
Продажби	(731)	(3)	-	(734)
Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества (<i>Приложение №17</i>)	-	-	(2,102)	(2,102)
Трансфер от Ниво 2 към Ниво 1	132	(132)	-	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	23	2		25
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 11</i>)	(2)	(2)		(4)
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	253	1,262		1,515
Салдо на 31 декември 2016 година	2,046	2,883	-	4,929
Покупки	69	15		84
Продажби	(118)		-	(118)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - <i>Нетна печалба от операции с ценни книжа</i>	4			4
Нереализирана печалба/(загуба), нетно, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	237			237
Салдо на 30 юни 2017 година	2,238	2,898	-	5,136

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия включват:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Предоставени дългосрочни заеми	11,277	10,780
Вземане по дългосрочно предоставен депозит по наем	238	231
Общо	11,515	11,011

Предоставените дългосрочни заеми са на следните свързани предприятия:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Асоциирано дружество	10,262	9,797
Дъщерно дружество	1015	983
Общо	11,277	10,780

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.06.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000				в т.ч. лихва		в т.ч. лихва
евро	18,094	01.12.2018	3.50%	10,262	3	9,797	18
евро	500	01.03.2019	6.60%	1,015	37	983	-
				11,277	40	10,780	18

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане при финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е от дружество, свързано чрез основен акционер по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на дружеството включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания по сделки с ценни книжа	3,106	3,389
Вземания от продажби на дълготрайни активи	325	325
Общо	3,431	3,714

Вземанията по сделки с ценни книжа представляват вземания по продадена инвестиция в дъщерно дружество, с отложено плащане до приключване на нормативно определени действия по регистрации на разрешения на медицински продукти в размер на 3,106 х.лв. и с очакван падеж 31.12.2018 г. (31.12.2016 г.: 3,389 х.лв.).

Вземанията по продажби с отсрочено плащане на дълготрайни активи в размер на 325 х.лв. са с падеж 10.04.2021 г. (31.12.2016 г.: 325 х.лв.).

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ*Материалните запаси на дружеството включват:*

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Материали	24,345	24,879
Готова продукция	22,540	15,925
Полуфабрикат	12,235	10,339
Незавършено производство	3,930	5,401
Стоки	250	263
Общо	63,300	56,807

Материалите по видове са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	23,472	23,822
Технически материали	448	458
Резервни части	215	216
Спомагателни материали	142	113
Материали в процес на доставка	-	223
Други	68	47
Общо	24,345	24,879

Основните материали по видове са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Субстанции	13,199	12,497
Химикали	3,751	3,419
Ампули	1,949	1,471
Билки	1,405	2,276
ПВС и алуминиево фолио	1,321	999
Опаковъчни материали	1,242	2,383
Туби	329	585
Флакони	276	192
Общо	23,472	23,822

Наличната продукция към 30 юни / 31 декември включва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Таблетни форми	13,932	10,556
Ампулни форми	3,923	2,323
Сиропи	1,677	929
Инхалатори	1,367	79
Унгвенти	901	1,499
Лиофилни продукти	365	239
Супозитории	218	199
Капки	157	101
Общо	22,540	15,925

Към 30.06.2017 г. върху налични материални запаси на дружеството с балансова стойност в размер на 31,040 х.лв. има учредени залози като обезпечение по получени банкови заеми (31.12.2016 г.: 24,425 х.лв.) (Приложение № 31 и Приложение № 37).

22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания от дъщерни предприятия	81,914	62,886
Обезценка на несъбираеми вземания	(1,253)	(3,243)
	80,661	59,643
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	42,443	11,593
Обезценка на несъбираеми вземания	(672)	(269)
	41,771	11,324
Вземания от други свързани лица	87	96
Вземания от дружества свързани чрез основен акционер	-	13
Общо	122,519	71,076

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания по продажби на продукцията и материали	61,482	53,162
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(411)</i>	<i>(1,134)</i>
	<u>61,071</u>	<u>52,028</u>
Предоставени търговски заеми	55,607	21,426
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	<i>(1,514)</i>	<i>(2,378)</i>
	<u>54,093</u>	<u>19,048</u>
Дивиденди	7,355	-
Общо	<u>122,519</u>	<u>71,076</u>

Вземанията по продажби са безлихвени и от тях 44,290 х.лв. са левови (31.12.2016 г.: 37,813 х.лв.) и в евро – 16,781 х.лв. (31.12.2016 г.: 14,215 х.лв.).

Най-съществени по размер са вземанията от дъщерно дружество с предмет на дейност търговия на лекарствени средства с размер към 30.06.2017 г. – 44,240 х.лв. или 72,44 % от всички вземания по продажби на продукцията и материали на свързани лица (31.12.2016 г.: 37,788 х.лв. – 72,63 %).

Обичайно дружеството договаря с дъщерните си дружества срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията от 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции) до 90 дни.

Дружеството е определило период до 270 дни общо, за който не начислява обичайно лихви на контрагентите по продажби – свързани лица, като това е съобразено със спецификата на крайните потребители - болници, здравна каса и други. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	14,529	5,859
от 31 до 90 дни	16,734	23,297
от 91 до 180 дни	24,927	18,889
от 181 до 240 дни	1,050	862
над 241	696	1,639
Общо	<u>57,936</u>	<u>50,546</u>

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 31 до 90 дни	<u>24</u>	<u>25</u>
Общо	<u>24</u>	<u>25</u>

Просрочените необезценени вземания са основно от дъщерни дружества, които са в процес на изпълнение на цели на групата по разширяване на пазарния ѝ дял, налагане на продуктите ѝ и стратегическите ѝ цели за присъствие на територията, на която те функционират. Методите и схемите на събираемост са под текущо наблюдение на ниво „дружество” и на ниво ”група” и са съобразени с реализацията на пазарните цели на групата.

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
от 91 до 180 дни	1,829	429
от 180 дни до 365 дни	1,122	528
над 365 дни	571	1,634
обезценка	<u>(411)</u>	<u>(1,134)</u>
Общо	<u>3,111</u>	<u>1,457</u>

Просрочените вземания са частично обезценени като са взети пред вид обезпеченията, които са предоставили дружествата-длъжници, основно под формата на залози на дружествени дялове и ценни книжа.

Движението на коректива за обезценка, свързан с вземанията по продажби на продукцията и материали от свързани лица е както следва:

Салдо на 1 януари	<u>1,134</u>	<u>1,062</u>
Трансфер на обезценка от търговски вземания	3	-
Отчетена обезценка	-	288
Възстановена обезценка	<u>(726)</u>	<u>(216)</u>
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u>411</u>	<u>1,134</u>

Към 30.06.2017 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 50,740 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,229 х.лв.) (*Приложение № 31*).

Предоставените заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	30.06.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	42,443	11,593
Обезценка на търговски заеми	<u>(672)</u>	<u>(269)</u>
	41,771	11,324
Дъщерни дружества	13,077	9,737
Обезценка на търговски заеми	<u>(842)</u>	<u>(2,109)</u>
	12,235	7,628
Други свързани лица	<u>87</u>	<u>96</u>
Общо	<u>54,093</u>	<u>19,048</u>

Движението на коректива за обезценка, свързан с предоставените заеми на свързани лица е както следва:

	2017 BGN '000	2016 BGN '000
Салдо на 1 януари	<u>2,378</u>	<u>1,963</u>
Отчетена обезценка	785	415
Възстановена обезценка	<u>(1,649)</u>	<u>-</u>
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u>1,514</u>	<u>2,378</u>

Условията, при които са предоставени заемите на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	30.06.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
					в т.ч. лихва		в т.ч. лихва
<i>на дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
лева	36,000	31.12.2017	3.50%	35,723	150	4,472	72
евро	8,149	31.12.2017	4.10%	6,048	-	6,292	5
евро	12,807	31.12.2017	3.05%	-	-	560	1
<i>на дъщерни дружества</i>							
лева	11,979	31.12.2017	4.10%	7,042	126	2,670	66
евро	2,770	31.12.2017	4.70%	4,702	-	4,957	-
евро	350	10.05.2018	3.95%	491	3	-	-
лева	600	31.12.2017	3.50%	-	-	1	-
<i>на други свързани лица</i>							
лева	190	31.12.2017	3.50%	87	-	96	-
				<u>54,093</u>	<u>279</u>	<u>19,048</u>	<u>144</u>

Предоставените краткосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на дружествени дялове и ценни книжа (акции).

23. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	25,192	21,485
Обезценка на несъбираеми вземания	(144)	(173)
	<u>25,048</u>	<u>21,312</u>
Предоставени аванси	1,532	1,167
Общо	<u>26,580</u>	<u>22,479</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях – 391 х.лв. са левови (31.12.2016 г.: 377 х.лв.), в евро – 22,832 х.лв. (31.12.2016 г.: 19,468 х.лв.) и в щатски долари – 1,825 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,467 х.лв.).

Един основен контрагент на дружеството формира около 82,20 % от вземанията от клиенти (за 2016 г. – един основен контрагент формира 78,60 %).

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 60 до 180 дни, освен в случаите когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Дружеството е определило обичаен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира индивидуалната експозиция на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Към 30.06.2017 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху търговски вземания в размер на 23,470 х.лв. (31.12.2016 г.: 21,312 х.лв.) (*Приложение № 31 и Приложение № 37*).

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	10,609	11,518
от 31 до 90 дни	7,539	7,973
от 91 до 180 дни	<u>1,670</u>	<u>149</u>
Общо	<u>19,818</u>	<u>19,640</u>

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
от 31 до 90 дни	4,835	807
от 91 до 180 дни	213	125
от 181 дни до 365 дни	68	580
Общо	5,116	1,512

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
от 31 до 90 дни	-	51
от 91 до 180 дни	-	1
от 181 дни до 365 дни	-	73
над 365 дни	258	208
обезценка	(144)	(173)
	114	160

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	173	631
Възстановена обезценка	(26)	(362)
Трансфер към обезценка на вземания от свързани предприятия	(3)	-
Отчетена обезценка	-	148
Отписани суми като несъбираеми	-	(244)
Салдо на 30 юни / 31 декември	144	173

Предоставените аванси на доставчици към 30 юни / 31 декември са за покупка на:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Услуги	874	602
Материални запаси	658	565
Общо	1,532	1,167

Предоставените аванси са текущи. От тях в лева са 1,274 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,097 х.лв.), в евро - 113 х.лв. (31.12.2016 г.: 70 х.лв.), в щатски долари – 143 х.лв (31.12.2016 г.: няма) и в друга валута – 2 х.лв (31.12.2016 г.: няма).

24(А). ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ НА ТРЕТИ ЛИЦА

Предоставените заеми на трети лица са с цел подпомагане за финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции) и вземания.

Условията, при които са предоставени заеми на трети лица са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.06.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000				в т.ч. лихва		в т.ч. лихва
лева	2,987	31.12.2017	4.30%	2,859	-	1,769	-
лева	300	31.08.2017	3.10%	300	-	-	-
лева	532	31.12.2017	4.50%	254	3	130	-
лева	949	31.12.2017	4.70%	230	1	546	3
				3,643	4	2,445	3

24(В). ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Данъци за възстановяване	3,218	3,629
Предплатени разходи	1,102	879
Предоставени средства на инвестиционен посредник	248	81
Дивиденди	140	-
Вземания по предоставени депозити като гаранции	138	189
Съдебни и присъдени вземания	2,163	2,163
Обезценка на съдебни вземания	(2,163)	(2,163)
	-	-
Други	135	81
Общо	4,981	4,859

Данъците за възстановяване включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Акциз	3,090	2,712
Данък върху добавена стойност	128	442
Корпоративен данък	-	475
Общо	3,218	3,629

Предплатените разходи включват:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Ваучери	459	11
Абонаменти	338	362
Застраховки	233	369
Лицензионни и патентни такси	32	38
Наеми	9	37
Други	31	62
Общо	1,102	879

Предоставени депозити като гаранции включват:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Гаранции по договори за доставка на горива	86	86
Гаранции по договори за строителство	44	66
Гаранции по договори за доставка на дълготрайни активи	2	19
Гаранции по договори за наем	1	12
Други	5	6
Общо	138	189

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства включват:

	<i>30.06.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Парични средства в разплащателни сметки</i>	<i>1,541</i>	<i>4,423</i>
<i>Обезценка на парични средства в разплащателни сметки</i>	<i>(172)</i>	<i>(172)</i>
Нетно изменение на парични средства в разплащателни сметки	1,369	4,251
Парични средства в каса	115	85
Блокирани парични средства по издадени банкови гаранции	14	7
Общо	1,498	4,343

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 796 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,927 х.лв.), в евро – 489 х.лв. (31.12.2016 г.: 275 х. лв.), в щатски долари – 35 х.лв. (31.12.2016 г.: 38 х.лв.) и в други валути – 49 х.лв. (31.12.2016 г.: 11 х.лв.).

Паричните средства в каса са: в лева – 112 х.лв. (31.12.2016 г.: 73 х.лв.) и в други валути – 3 х.лв. (31.12.2016 г.: 12 х.лв.).

26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 30.06.2017 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

<i>Издадени и напълно платени обикновени акции</i>	<i>Акции</i>	<i>Основен капитал, нетно от обратно изкупени акции</i>
	<i>брой</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2016 година	129,578,603	117,201
Продадени обратно изкупени акции	300	1
Обратно изкупени собствени акции	(443,418)	(1,207)
Разход по обратно изкупени собствени акции	-	(6)
Салдо на 31 декември 2016 година	129,135,485	115,989
Салдо на 1 януари 2017 година	129,135,485	115,989
Продадени обратно изкупени акции	164,665	547
Салдо на 30 юни 2017 година	129,300,150	116,536

Акциите на дружеството са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Обратно изкупените собствени акции към 30.06.2017 г. са 5,497,749 броя на стойност 18,262 х.лв. (31.12.2016 г.: 5,662,416 броя в размер на 18,809 х.лв.). През текущата година няма закупени акции (2016 г.: 443,418 броя акции) и са продадени 164,665 броя акции (2016 г.: 300 броя акции).

Към 30.06.2017 г. дружеството има **акции държани от негови дъщерни** дружества както следва:

- от Унифарм АД – 151,166 броя (31.12.2016 г.: 151,166 броя);

Резервите на дружеството обобщено са представени в таблицата по-долу:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Законови резерви	51,666	47,841
Преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	24,169	24,171
Реверв по финансови активи на разположение и за продажба	3,039	2,805
Допълнителни резерви	251,081	229,586
Общо	329,955	304,403

Законовите резерви в размер на 51,666 х.лв. (31.12.2016 г: 47,841 х.лв.) представлява фонд „Резервен”, който се формира по изискване на Търговския закон и устава на дружеството, и включва два компонента: а) суми от разпределение на печалбата за фонд “Резервен” в размер на 42,881 х.лв. (31.12.2016 г.: 39,056 х.лв.) и б) премиен резерв, възникнал като положителна разлика между емисионната и номиналната стойност на емитираните акции при вливането на дъщерно дружество в Софарма АД – в размер на 8,785 х.лв. (31.12.2016 г.: 8,785 х.лв.)

Движението на законовите резерви е както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>47,841</u>	<u>45,256</u>
Разпределение на печалбата	<u>3,825</u>	<u>2,585</u>
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u><u>51,666</u></u>	<u><u>47,841</u></u>

Преоценъчният резерв за имоти, машини и оборудване в размер на 24,169 х.лв. (31.12.2016 г.: 24,171 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването и техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Движението на преоценъчния резерв на имоти, машини и оборудване е както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>24,171</u>	<u>22,286</u>
Преоценка на имоти, машини и оборудване	-	2,629
Отсрочен данък свързан с преоценки	-	(263)
Трансфер към неразпределена печалба	<u>(2)</u>	<u>(481)</u>
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u><u>24,169</u></u>	<u><u>24,171</u></u>

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 3,039 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,805 х.лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба по справедлива стойност.

Движението на резерва по финансови активи на разположение и за продажба е както следва:

	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>2,805</u>	<u>1,290</u>
Нетен доход от преоценки на финансови активи на разположение и за продажба	237	1,522
Кумулативни (печалби)/загуби, рекласифицирани към текуща печалба или загуба при продажба/реализация на финансови активи на разположение и за продажба	<u>(3)</u>	<u>(7)</u>
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u><u>3,039</u></u>	<u><u>2,805</u></u>

Допълнителните резерви в размер на 251,081 х.лв. (31.12.2016 г.: 229,586 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за изплащане на дивидент, за увеличение на основния капитал, както и за покриване на загуби.

Движението на допълнителните резерви е както следва:

	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>229,586</u>	<u>215,395</u>
Разпределена печалба през годината	21,495	14,191
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u><u>251,081</u></u>	<u><u>229,586</u></u>

Към 30 юни 2017 г. *неразпределената печалба* е в размер на 36,047 х.лв. (31.12.2016 г.: 42,483 х.лв.)

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	<u>42,483</u>	<u>30,198</u>
Нетна печалба за годината	31,642	37,770
Ефект от продадени обратно изкупени акции	170	-
Трансфер от преоценъчен резерв на имоти, машини и оборудване	2	481
Разпределение на печалбата за резерви	(25,320)	(16,776)
Разпределение на печалбата за дивиденди	(12,930)	(9,070)
Актьорски загуби от последващи оценки	-	(120)
Салдо на 30 юни / 31 декември	<u><u>36,047</u></u>	<u><u>42,483</u></u>

Нетна печалба на акция

	30.06.2017	30.06.2016
Средно претеглен брой акции	129,158,853	129,576,704
Нетна печалба за годината (BGN '000)	<u>31,642</u>	<u>33,758</u>
Основен доход на акция (BGN)	<u><u>0.24</u></u>	<u><u>0.26</u></u>

27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума на заема	Падеж	Дългосрочна част	30.06.2017		Общо	31.12.2016		Общо
				Краткосрочна част	Общо		Дългосрочна част	Краткосрочна част	
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Инвестиционни заеми									
евро	32,000	15.04.2021	<u>20,284</u>	<u>7,153</u>	<u>27,437</u>	<u>23,844</u>	<u>7,185</u>	<u>31,029</u>	
			<u>20,284</u>	<u>7,153</u>	<u>27,437</u>	<u>23,844</u>	<u>7,185</u>	<u>31,029</u>	

Полученият инвестиционен заем в евро е договорен при лихвен процент определен на база три месечен EURIBOR плюс надбавка до 1,7 пункта, но не по – малко от 1,7 пункта (2016 г.: три месечен EURIBOR плюс надбавка до 2,2 пункта, но не по – малко от 2,2 пункта).

В полза на банката-кредитор за обезпечения на посочените заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност към 30.06.2017 г.: 41,743 х.лв. (31.12.2016 г.: 42,590 х.лв.) (Приложение № 13);
- Особени залози на машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност към 30.06.2017 г.: 18,057 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,724 х.лв.) (Приложение № 13);

Договорите за дългосрочните банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

28. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	30.06.2017	30.06.2017	31.12.2016	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Имоти, машини и оборудване	68,451	6,845	69,664	6,966
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	23,018	2,302	23,021	2,302
Инвестиционни имоти	5,599	560	5,146	515
<i>в т.ч. Преоценъчен резерв</i>	187	19	187	19
Биологични активи	14	1	14	1
Общо пасиви по отсрочени данъци	74,064	7,406	74,824	7,482
Вземания	(4,835)	(484)	(6,638)	(664)
Задължения към персонала	(7,113)	(711)	(5,590)	(559)
Материални запаси	(1,616)	(162)	(3,948)	(395)
Нематериални активи	(996)	(100)	(1,184)	(118)
Начислени задължения	(268)	(27)	(263)	(26)
Парични средства	(172)	(17)	(172)	(17)
Общо активи по отсрочени данъци	(15,000)	(1,500)	(17,795)	(1,779)
Нетни пасиви по отсрочени данъци върху печалбата	59,064	5,906	57,029	5,703

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2017 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2017</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 март 2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(6,966)	100	-	21	(6,845)
Инвестиционни имоти	(515)	(45)	-	-	(560)
Биологични активи	(1)	-	-	-	(1)
Вземания	664	(180)	-	-	484
Задължения към персонала	559	152	-	-	711
Материални запаси	395	(233)	-	-	162
Нематериални активи	118	(18)	-	-	100
Начислени задължения	26	1	-	-	27
Парични средства	17	-	-	-	17
Общо	(5,703)	(224)	-	21	(5,906)

Изменението в салдото на отсрочените данъци за 2016 година е както следва:

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2016</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход</i>	<i>Признати в собствения капитал</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване	(5,981)	(746)	(263)	24	(6,966)
Инвестиционни имоти	(459)	(56)	-	-	(515)
Биологични активи	(1)	-	-	-	(1)
Вземания	625	39	-	-	664
Задължения към персонала	500	59	-	-	559
Материални запаси	380	15	-	-	395
Нематериални активи	179	(61)	-	-	118
Начислени задължения	42	(16)	-	-	26
Парични средства	17	-	-	-	17
Общо	(4,697)	(767)	(263)	24	(5,703)

29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Правителствените финансираия са по сключени договори с Изпълнителната агенция за насърчаване на малки и средни предприятия за безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.

Таблицата по-долу представя дългосрочната и краткосрочна част на получените финансираия по видове:

	30.06.2017			31.12.2016		
	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
Придобиване на машини и оборудване за ново таблетно производство	2,906	179	3,085	2,996	179	3,175
Внедряване на иновативни продукти в ампулното производство	2,400	200	2,600	2,500	200	2,700
Придобиване на машини и оборудване за технологично обновление и модернизация на таблетно производство	310	120	430	370	120	490
	5,616	499	6,115	5,866	499	6,365

Краткосрочната част от финансираията ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 36).

30. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват:

	30.06.2017 BGN '000	31.12.2016 BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	2,588	2,458
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	233	191
Общо	2,821	2,649

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (*Приложение № 2.21*).

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	2,458	2,277
Разход за текущ трудов стаж	130	295
Разходи за лихви	-	68
Нетна актюерска загуба, призната през периода	-	2
Плащания през годината	-	(304)
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч. от:	-	120
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения</i>	-	(4)
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	-	55
<i>Актюерски загуби/(печалби) от корекции, дължащи се на минал опит</i>	-	69
Сегашна стойност на задължението към 30 юни / 31 декември	2,588	2,458

Начислените суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>2016</i> <i>BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	130	130
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (<i>Приложение № 7</i>)	130	130

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 30.06.2017 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 233 х.лв.(31.12.2016 г.: 191 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период повече от 12 месеца (2019 г. и 2020 г.)

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договорена сума	Падеж	30.06.2017	31.12.2016
	'000		BGN'000	BGN'000
Банкови заеми (овърдрафти)				
лева	20,000	21.04.2018	19,818	9,242
евро	10,000	31.10.2017	19,535	11,603
лева	10,000	31.12.2017	10,000	10,001
лева	10,000	31.05.2018	9,154	-
лева	9,779	01.06.2018	6,250	-
евро	10,000	20.03.2017	-	6,827
			64,757	37,673
Удължени кредитни линии				
лева	10,000	30.10.2017	7,993	8,005
евро	5,000	31.08.2018	6,415	2,613
			14,408	10,618
Общо			79,165	48,291

Получените банкови заеми в евро са договорени при лихвен процент, определен на база едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.70 пункта, но не по-малко от 1.70 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.5 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 1.3 пункта, но не по-малко от 1.45 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта, но не по-малко от 1.5 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.7 пункта (2016 г.: за тези в евро три месечен EURIBOR плюс надбавка до 1.5 пункта, но не по-малко от 1.5 пункта, едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.75 пункта, но не по-малко от 1.75 пункта и едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 1.7 пункта, а за тези в лева – три месечен SOFIBOR плюс 1.7 пункта, но не по-малко от 1.85 пункта, едно месечен SOFIBOR плюс 1.75 пункта, едномесечен SOFIBOR плюс 1.7 пункта и едномесечен SOFIBOR плюс 1.5 пункта, но не по-малко от 1.5 пункта). Кредитите са за оборотни средства.

Част от усвоените кредити към 30 юни са под формата на банкови гаранции, издадени в полза на НЗОК за покриване на задължения както следва:

- на Софарма АД в размер на 623 х.лв. (31.12.2016 г.: 20 х.лв.);
- на дъщерно дружество в размер на 1 х.лв. (31.12.2016 г.: 1 х.лв).

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти с балансова стойност 24,599 х.лв. (31.12.2016 г.: 35,842 х.лв.) (Приложение № 13 и Приложение № 15);
- Особени залози на:
 - машини и оборудване с балансова стойност 11,463 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,029 х.лв.) (Приложение № 13 и Приложение № 15);

- материални запаси с балансова стойност 31,040 х.лв. (31.12.2016 г.: 24,425 х.лв.) (Приложение № 21);

- вземания от свързани предприятия с балансова стойност 50,740 х.лв. (31.12.2016 г.: 18,229 х.лв.) (Приложение № 22);

- търговски вземания с балансова стойност 11,735 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,735 х.лв.) (Приложение № 23);

- търговски вземания от трети лица на дъщерно дружество с балансова стойност 7,823 х.лв. (31.12.2016 г.: 7,823 х.лв.).

Договорите за краткосрочни банкови заеми съдържат клаузи с изисквания за поддържане на определени финансови съотношения. Ръководството на дружеството текущо контролира изпълнението на тези финансови съотношения в комуникация със съответната банка кредитор.

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	5,277	4,351
Получени аванси	221	361
Общо	5,498	4,712

Задълженията към доставчици са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици от чужбина	3,193	2,817
Задължения към доставчици от страната	2,084	1,534
Общо	5,277	4,351

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали и услуги. Задълженията в лева са в размер на 2,084 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,423 х.лв.), в евро са 2,244 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,016 х.лв.), в щат.долари – 949 х.лв. (31.12.2016 г.: 908 х.лв.) и в други валути – няма (31.12.2016 г.: 4 х.лв.).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения е 180 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения на задължения към доставчици по търговски сделки в размер на 138 х.лв. (31.12.2016 г.: 189 х.лв.) (Приложение № 24b).

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Задълженията към свързани предприятия включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към дружества основни акционери	6,155	14
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	862	215
Задължения към дъщерни предприятия	256	260
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер	182	8
Задължения към други свързани предприятия	8	-
Общо	7,463	497

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения за дивидент	6,701	-
Доставка на услуги	421	336
Задължения за доставка на материални запаси	294	137
Доставка на дълготрайни активи	35	-
Задължения за увеличение на капитал в дъщерно дружество	12	24
Общо	7,463	497

Търговските задължения към свързани предприятия са текущи и безлихвени. Левовите задължения са в размер на 7,382 х.лв. (31.12.2016 г.: 467 х.лв.), в полски злоти – 53 х.лв. (31.12.2016 г.: 30 х.лв.) и в евро 28 х.лв. (31.12.2016 г.: няма).

Обичайният среден кредитен период, за който не се начислява лихва по търговски задължения към свързани лица е 90 дни. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

Дружеството има предоставени депозити като обезпечения на задължения към свързани предприятия по търговски сделки в размер на 237 х.лв. (31.12.2016 г.: 231 х.лв.) (*Приложение № 19*).

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Данъчните задължения включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Корпоративен данък	749	-
Данъци върху доходите на физическите лица	422	193
Данъци върху разходите	93	416
Общо	1,264	609

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:
на Софарма АД (като приемащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2011 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 30.09.2013 г.

на Българска роза – Севтополис АД (като вливащо дружество)

- по ДДС – до 31.12.2014 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2013 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.12.2013 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	6,020	4,541
<i>тантиеми</i>	3,328	2,895
<i>текущи задължения</i>	1,141	931
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,551	715
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	1,008	822
<i>текущи задължения</i>	734	706
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	274	116
Общо	7,028	5,363

36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължение за дивиденди	6,531	307
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 29</i>)	499	499
Присъдени суми по съдебни дела	319	343
Удръжки от работните заплати	171	172
Задължение по финансов лизинг	-	3
Глоби и неустойки	-	189
Други	18	1
Общо	7,538	1,514

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ**Съдебни дела**

Във връзка с присъдена от Арбитражния съд в Париж сума в размер на 1,034 х. евро (2,022 х. лв.) Софарма АД завежда дела в Полша срещу бивши членове на Управителния съвет на осъденото дружество за нанесени вреди и неизпълнение на задължения относно обявяване на същото в несъстоятелност. Към 30.06.2017 г. делата са висящи в Областния съд и в Регионалния съд на Варшава.

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Дружеството е получило три правителствени финансираия по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. (Приложение № 29 и Приложение № 36), свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство и внедряване на иновативни продукти в ампулно производство (Приложение № 13). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираия подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Поръчителства и предоставени гаранции

Дружеството е съдължник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

Дружество	Период на падеж	Вид валута	Договорен размер		Размер на гарантирана сума към 30.06.2017 BGN'000
			Оригинална валута	BGN'000	
Софарма Трейдинг АД	2017 г - 2022 г.	евро	64,316	125,789	89,062
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	25,456
Софарма Трейдинг АД	2017 г	лева	14,732	14,732	13,324
Витамины ОАО	2017 г	евро	7,000	13,691	4,531
Брититрейд СООО	29.09.2017	евро	1,500	2,934	2,934
Софарма Украйна АД	2017 г	евро	7,000	13,691	2,101
Биофарм Инженеринг АД	2023 г	лева	4,250	4,250	1,203
Вета Фарма АД	2018 г	лева	1,000	1,000	454
Минералкомерс АД	2017 г - 2021 г.	лева	726	726	645
Общо					139,710

Дружеството е предоставило в полза на банки по получени заеми от свързани лица, следните

обезпечения:

а) по заеми на дъщерни дружества:

- ипотечи на недвижими имоти с балансова стойност 10,339 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,368 х.лв.) (Приложение № 13);

- особени залози на:

- машини и оборудване с балансова стойност 10,688 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,005 х.лв.) (Приложение № 13);

- материални запаси с балансова стойност 17,000 х.лв. (31.12.2016 г.: 17,000 х.лв.) (Приложение № 21);

- търговски вземания с балансова стойност 11,735 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,735 х.лв.) (Приложение № 23).

Други

Дружеството е изпълнило своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в отчета за финансовото състояние не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

Финансови активи	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	5,436	5,229
Инвестиции на разположение и за продажба (в акции)	5,436	5,229
Кредити и вземания	166,434	109,747
Дългосрочни вземания от свързани предприятия	11,515	11,011
Други дългосрочни вземания	3,431	3,714
Краткосрочни вземания от свързани предприятия	122,519	71,076
Търговски вземания	25,048	21,312
Други вземания	3,921	2,634
Парични средства и парични еквиваленти	1,498	4,343
Общо финансови активи	173,368	119,319

Финансови пасиви	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Банкови заеми	106,602	79,320
Дългосрочни банкови заеми	20,284	23,844
Краткосрочни банкови заеми	79,165	48,291
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми	7,153	7,185
Други задължения	19,590	5,690
Търговски задължения към свързани лица	7,463	497
Търговски задължения	5,277	4,351
Задължения по финансов лизинг	-	3
Други задължения	6,850	839
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	126,192	85,010

Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Дружеството доставя част от основните си суровини и материали в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества.

Останалата част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. Дружеството реализира част от своята готова продукция в Русия в евро и по този начин елиминира валутния риск, свързан с обезценката на руската рубла. В евро са деноминирани и разчетите с дъщерните дружества в Украйна. Въпреки това във връзка с нестабилността в държавата и обезценката на украинската гривна, с цел минимизиране на валутния риск, дружеството провежда чрез дъщерните си дружества валутна политика, включваща незабавно превакутиране в евро на

постъпленията в местна валута, както и залагане на по-високи търговски надценки с цел компенсиране на евентуална бъдеща обезценка на гривната.

За контролиране на валутния риск в дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

<i>30 юни 2017 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	-	2,033	3,403	-	5,436
Вземания и предоставени заеми	4,931	62,509	91,638	1	159,079
Парични средства и парични еквиваленти	35	503	908	52	1,498
Общо финансови активи	4,966	65,045	95,949	53	166,013
Банкови заеми	-	53,387	53,215	-	106,602
Други задължения	1,255	2,272	16,010	53	19,590
Общо финансови пасиви	1,255	55,659	69,225	53	126,192
<i>31 декември 2016 г.</i>	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	-	1,796	3,433	-	5,229
Вземания и предоставени заеми	4,856	56,503	48,376	12	109,747
Парични средства и парични еквиваленти	38	282	4,000	23	4,343
Общо финансови активи	4,894	58,581	55,809	35	119,319
Банкови заеми	-	52,072	27,248	-	79,320
Други задължения	1,238	2,016	2,399	37	5,690
Общо финансови пасиви	1,238	54,088	29,647	37	85,010

Анализ на валутната чувствителност

Ефектът от валутната чувствителност при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар и спрямо другите валутни експозиции на база структурата на валутните активи и пасиви към 30 юни и при предположение, че се игнорира

влиянието на останалите променливи величини е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	30.06.2017 BGN '000	30.06.2016 BGN '000
Финансов резултат +	334	381
Натрупани печалби +	334	381
Финансов резултат -	(334)	(381)
Натрупани печалби -	(334)	(381)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) към 30.06.2017 г. би бил увеличение с 334 х.лв. (1,06 %) (30.06.2016 г.: в посока увеличение в размер на 381 х.лв. (1,13 %)). Същият стойностен ефект би имало и върху собствения капитал – компонент „неразпределени печалби”.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по – горе резултат при увеличението.

Влиянието на останалите валути (извън щ.долар) при 10 % увеличение на курсовете им спрямо българския лев е незначително върху печалбата на дружеството (след облагане). Крайният ефект върху нея към 30.06.2017 г. - няма (30.06.2016 г.: в посока увеличение в размер на 2 х.лв. (0,01%). Ефектът върху собствения капитал е на същата стойност и в посока увеличение /намаление и рефлектира в компонент „натрупани печалби”.

Ръководството е на мнение, че посочения по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансова структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през годината.

Ценови риск

Дружеството е изложено от една страна, на ценови риск от два фактора:

- евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото над 80 % от използваните суровини са от внос и заемат средно 50 % от разходите за производство; и
- нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

От друга страна, дружеството е изложено на ценови риск по отношение на притежаваните от него акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за

силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика дружеството е прилагало различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи. Дружеството работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с над 70 български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с НЗОК и с дистрибутори, които работят с държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. В този смисъл независимо, че е налице концентрация на кредитен риск, той се контролира посредством подбор, текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на търговските партньори, както и пряка комуникация с тях и търсене на бързи мерки при първи индикатори за проблеми.

Дружеството има концентрация на вземания от свързани лица (търговски вземания и заеми), както следва:

	30.06.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Клиент 1	33%	46%
Клиент 2	8%	12%
Клиент 3	8%	12%

Дружеството текущо управлява концентрацията на вземанията от свързани лица чрез прилагане на кредитни лимити и допълнителни обезпечения под формата на залог на ценни книжа и други активи и прилагане на записи на заповед.

Дружеството има концентрация на търговски вземания от един клиент извън свързаните лица в размер на 82,20 % от всички търговски вземания (31.12.2016 г.: 78,60 %).

Отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара, състояние и възможности на съответния контрагент, и респ. пазарните цели потребностите на дружеството.

Дружеството има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти, вкл. свързани лица, и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. При необходимост се изискват допълнителни обезпечения под формата на залози и ипотечи, авали и други.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството се съобразява с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния ликвиден риск, дружеството работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на падежите на активите и пасивите и контрол върху изходящите парични потоци.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на отчета за финансово състояние. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

<i>30 юни 2017 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	736	1,469	39,673	39,303	13,958	13,444	108,583
Други заеми и задължения	4,159	14,771	39	621	-	-	19,590
Общо пасиви	4,895	16,240	39,712	39,924	13,958	13,444	128,173
<i>31 декември 2016 г.</i>	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	Общо
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	10,823	8,248	11,294	26,189	7,641	17,214	81,409
Други заеми и задължения	3,192	1,585	60	853	-	-	5,690
Общо пасиви	14,015	9,833	11,354	27,042	7,641	17,214	87,099

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на дружеството под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружеството. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

30 юни 2017 г.

	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	5,436	-	-	5,436
Заеми и вземания	97,744	-	68,690	166,434
Парични средства и парични еквиваленти	115	1,383	-	1,498
Общо финансови активи	103,295	1,383	68,690	173,368
Банкови заеми	-	106,602	-	106,602
Други заеми и задължения	19,590	-	-	19,590
Общо финансови пасиви	19,590	106,602	-	126,192

31 декември 2016 г.

	безлихвени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	5,229	-	-	5,229
Заеми и вземания	77,674	-	32,073	109,747
Парични средства и парични еквиваленти	85	4,258	-	4,343
Общо финансови активи	82,988	4,258	32,073	119,319
Банкови заеми	-	79,320	-	79,320
Други заеми и задължения	5,687	3	-	5,690
Общо финансови пасиви	5,687	79,323	-	85,010

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 30 юни и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

2017 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(240)	(240)
BGN	Увеличение	(239)	(239)
EUR	Намаление	240	240
BGN	Намаление	239	239

2016 година

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения Капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(297)	(297)
BGN	Увеличение	(105)	(105)
EUR	Намаление	297	297
BGN	Намаление	105	105

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създаде и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

През 2017 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се поддържа съотношение в рамките на 10 - 18 % (2016 г.: 10 % – 18 %).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Общо дългов капитал, в т.ч:	106,602	79,323
<i>заеми от банки</i>	<i>106,602</i>	<i>79,320</i>
<i>задължения по финансов лизинг</i>	<i>-</i>	<i>3</i>
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(1,498)	(4,343)
Нетен дългов капитал	105,104	74,980
Общо собствен капитал	482,538	462,875
Общо капитал	587,642	537,855
Съотношение на задлъжнялост	0.18	0.14

Включените задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 25, № 27, № 31 и № 36.*

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в отчета за финансово състояние по определена пазарна (по определен оценъчен метод) стойност (инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност). При заемите по фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на дружеството по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани със Софарма АД и вида на тяхната свързаност са както следва:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект инвест АД	Дружество – основен акционер	2016 г. и 2017 г.
Донев инвестмънтс холдинг АД	Дружество – основен акционер	2016 г. и 2017 г.
Софарма Трейдинг АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Фармалогистика АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Софарма Поланд ООД - в ликвидация	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Биофарм инженеринг АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество	до 09.05.2016 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Софарма Варшава ЕООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Софарма Украйна ЕООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Софарма Казахстан ЕООД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Фито Палаузово АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г.
Вета Фарма АД	Дъщерно дружество	от 11.11.2016 г. и 2017 г
Рап Фарма Интернешънъл ООД	Дъщерно дружество	от 14.04.2017 г
Софармаси ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2016 г. и 2017 г
Софармаси 2 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2016 г. и 2017 г

СОФАРМА АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА от 01.01 – 30.06. 2017 година**

Софармаси 3 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2016 г. и 2017 г
Софармаси 4 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 29.02.2016 г. и 2017 г
Софармаси 5 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	от 01.03.2016 г. и 2017 г
Софармаси 6 ЕООД	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2016 г. и 2017 г
Софарма Трейдинг ООД -Белград	Дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД	2016 г. и 2017 г
Медика АД	Дъщерно дружество	2016 г. и 2017 г
Медика Здраве ЕООД - в ликвидация	Дъщерно дружество чрез Медика АД	2016 г. и до 22.02.2017 г
Медика Болканс ЕООД – в ликвидация	Дъщерно дружество чрез Медика АД	до 24.03.2016 г.
Брититрейд СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Табина ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Интерфарм ЗАО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Бризфарм СООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Виватон плюс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Фармацевт плюс ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
УАБ ТБС Фарма ЗАО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Вестфарм ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Алеан ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
НПК Биотест ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	до 26.08.2016 г.
НПК Биотест ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	от 27.08.2016 г. и 2017 г
БелАгроМед ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
СпецАфармация БООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Мед-дент ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Беллерофон ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Аленфарм плюс ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г
Салюс Лайн ОДО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	до 22.11.2016 г.
Салюс Лайн ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 23.11.2016 г. и 2017 г
Мобил Лайн ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	от 16.02.2016 г. до 04.07.2017 г
Мобил Лайн ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	до 15.02.2016 г.
Меджел ОДО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г
ГаленаФарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г
Данафарм ООО	Дъщерно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г
НПФК Ариенс ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г
Ивем и К ООО	Съвместно дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Здоровей ООО	Асоциирано дружество чрез Бриз ООД	2016 г. и 2017 г.
Фарматея ООО	Дъщерно дружество чрез Фармацевт плюс ООО	2016 г. и 2017 г
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер	2016 г. и 2017 г
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер	2016 г. и 2017 г.
Елфарма АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2016 г. и 2017 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	до 20.12.2016 г.
Доверие Обединен холдинг АД	Асоциирано дружество	от 21.12.2016 г. и 2017 г
Българско вино ООД	Друго свързано лице	от 21.12.2016 г. и 2017 г
ЗОФ Медико 21 ЕАД	Друго свързано лице	от 21.12.2016 г. и 2017 г
СТМ Доверие ООД	Друго свързано лице	от 21.12.2016 г. и 2017 г

Извършените сделки между Софарма АД и дружествата, свързани с нея към 30 юни са както следва:

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Продажби на свързани лица</i>		
<i>Продажби на готова продукция за:</i>		
Дъщерни дружества	49,884	45,021
	49,884	45,021
<i>Продажби на стоки и материали за:</i>		
Дъщерни дружества	3,195	2,461
Дружества свързани чрез основен акционер	380	318
	3,575	2,779
<i>Продажби на услуги за:</i>		
Дъщерни дружества	861	842
Дружества свързани чрез основен акционер	24	21
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	6	34
	891	897
<i>Приходи от дивиденди от:</i>		
Дъщерни дружества	7,355	8,929
Дружества свързани чрез основен акционер	-	12
	7,355	8,941
<i>Лихви по предоставени заеми на:</i>		
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	290	822
Дъщерни дружества	221	242
Асоциирани дружества	215	-
Други свързани лица	2	-
	728	1,064
Общо	62,433	58,702
<i>Доставки от свързани лица</i>		
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества свързани чрез основен акционер	4,596	3,816
Дъщерни дружества	203	124
Други свързани лица	12	-
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	5	8
	4,816	3,948

Доставки на услуги от:

Дъщерни дружества	5,483	4,022
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	1,508	1,455
Дружества свързани чрез основен акционер	814	829
Други свързани лица	376	-
Дружества основни акционери	117	112
	8,298	6,418

Доставки за придобиване на дълготрайни активи от:

Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	792	2,451
Дъщерни дружества	-	6
	792	2,457

Доставки на дълготрайни активи:

Други свързани лица	29	-
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	-	182
	29	182

Начислени дивиденди на:

Дружества основни акционери	6,141	4,228
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	545	475
Ключов управленски персонал	42	15
Дъщерни дружества	15	25
	6,743	4,743

Общо

20,678	17,748
---------------	---------------

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 19, № 22 и № 33.*

Съставът на ключовия персонал е оповестен в *Приложение № 1.*

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал в размер на 825 х.лв. (30.06.2016 г.: 696 х.лв.) са както следва:

- текущи – 447 х.лв. (30.06.2016 г.: 442 х.лв.);
- тантиеми - 378 х.лв. (30.06.2016 г.: 254 х.лв.).

40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма настъпили събития след датата на изготвяне на настоящия отчет.